

SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 26. oktobra 2006*

V zadevi C-65/05,

zaradi tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti na podlagi člena 226 ES, vložene 10. februarja 2005,

Komisija Evropskih skupnosti, ki jo zastopa M. Patakia, zastopnica, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

tožeča stranka,

proti

Helenski republiki, ki jo zastopata A. Samoni-Rantou in N. Dafniou, zastopnici, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

tožena stranka,

* Jezik postopka: grščina.

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi C. W. A. Timmermans, predsednik senata, R. Schintgen, P. Kūris (poročevalec), G. Arestis in L. Bay Larsen, sodniki,

generalni pravobranilec: F. G. Jacobs,
sodni tajnik: R. Grass,

na podlagi pisnega postopka,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi odločeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

- ¹ Komisija Evropskih skupnosti s tožbo Sodišču predlaga, naj ugotovi, da Helenska republika s sprejetjem členov 2(1), 3(2), 4 in 5 zakona št. 3037/2002 (FEK A' 174/30.7.2002) o prepovedi namestitve in uporabe vseh električnih, elektromehanskih in elektronskih iger, vključno s tehnično-rekreacijskimi igrami in vsemi igrami za računalnike v vseh javnih ali zasebnih prostorih, razen v igralnicah, ni izpolnila obveznosti, ki so ji naložene na podlagi členov 28 ES, 43 ES in 49 ES ter člena 8 Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 98/34/ES z dne 22. junija 1998 o dolo-

čitvi postopka za zbiranje informacij na področju tehničnih standardov in tehničnih predpisov o storitvah informacijske družbe (UL L 204, str. 37), spremenjene z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 98/48/ES z dne 20. julija 1998 (UL L 217, str. 18, v nadaljevanju: Direktiva 98/34).

Pravni okvir

Pravo Skupnosti

2 Člen 1, točka 11, Direktive 98/34 določa:

„V tej direktivi naslednji izrazi pomenijo:

[...]

11) ‚tehnični predpis‘: tehnične specifikacije in druge zahteve ali predpisi o storitvah, skupaj z ustreznimi upravnimi določbami, katerih upoštevanje je formalno in dejansko obvezno pri trženju, zagotavljanju storitve, ustanovitvi dobavitelja storitve ali uporabi v državi članici ali njenem večjem delu, pa tudi zakoni in drugi predpisi držav članic, razen tistih, ki so določeni v členu 10 in prepuščejejo

proizvodnjo, uvoz, trženje ali uporabo izdelka ali ki prepovedujejo opravljanje ali uporabo storitve ali ustanovitev dobavitelja storitve.

[...]“

3 Člen 8(1), prvi pododstavek, Direktive 98/34 določa:

„Države članice v skladu s členom 10 takoj sporočijo Komisiji vsak osnutek tehničnega predpisa, razen kadar gre le za prenos celotnega besedila mednarodnega ali evropskega standarda, ko zadostujejo podatki v zvezi z ustreznim standardom. Komisiji navedejo tudi razloge, na podlagi katerih je uzakonitev takega tehničnega predpisa potrebna, če ti niso že jasno razvidni v osnutku.“

4 Na podlagi člena 9, od (1) do (5), Direktive 98/34 države članice preložijo sprejetje osnutka tehničnega predpisa za tri mesece od dneva, ko Komisija prejme sporočilo, navedeno v členu 8(1) te direktive, če Komisija ali druga država članica pošlje podrobno mnenje, da bi se lahko zaradi predvidenega ukrepa pojavile ovire za prosti pretok blaga, za prosti pretok storitev ali za pravico do ustanavljanja ponudnikov storitev na notranjem trgu. Ta rok za odložitev je lahko v določenih drugih primerih, izrecno navedenih v omenjenih členih, daljši.

5 Člen 9(7) Direktive 98/34 določa:

„Odstavki 1 do 5 ne veljajo, kadar:

- mora država članica zaradi nujnih razlogov, ki se pojavijo zaradi resnih in nepredvidljivih okoliščin v zvezi z varovanjem zdravja ali varnostjo ljudi, varovanjem živali ali zaščito rastlin, pripraviti tehnične predpise v zelo kratkem času, da bi jih lahko takoj uveljavila in uvedla, pri čemer niso mogoči nikakršni posveti.

[...]

Država članica v sporočilu, navedenem v členu 8, navede razloge za nujnost sprejetih ukrepov. Komisija čim prej predstavi svoja stališča o sporočilu. Kadar se ta postopek uporabi neupravičeno, Komisija sprejme ustrezne ukrepe. Komisija redno obvešča Evropski parlament.“

Nacionalna zakonodaja

- 6 Člen 1 zakona št. 3037/2002 z naslovom „Kategorije iger“ določa:

„V smislu določb tega zakona pomeni:

- a) ‚mehanska igra‘: igra, za katero je ravno tako nujna uporaba mišične moči igralca;

- b) ‚električna igra‘: igra, za katero je kot podpora nujen električni mehanizem;

- c) ‚elektromehanska igra‘: igra, za katero je nujna tako prisotnost električnega mehanizma kot tudi uporaba mišične moči igralca;

- d) ‚elektronska igra‘: igra, za katero je razen podpore električnega, elektronskega ali drugega mehanizma nujna prisotnost in uporaba programske opreme (programa);

- e) ‚tehnično-rekreacijska igra‘: igra, katere namen je izključno rekreativen in je njen rezultat odvisen izključno od tehničnih in miselnih sposobnosti igralca.

V kategorijo tehnično-rekreacijskih iger spadajo ravno tako igre s kartami, opredeljene kot ‚tehnične igre‘ na podlagi določb kraljevega dekreta (uzakonjen) št. 29/1971.“

- 7 Člen 2(1) omenjenega zakona, naslovljen „Prepoved uporabe ali namestitve iger“, določa:

„Prepovedana je uporaba iger, opredeljenih v členu 1, od (b) do (d), vključno z računalniki, na splošno v javnih prostorih, kot so hoteli, kavarne, dvorane združenj na razpolago kakršni koli javnosti in vseh drugih javnih ali zasebnih prostorih.“

8 Člen 3 istega zakona, naslovljen „Podjetja za internetne storitve“, določa:

„Prepoved iz člena 2 ne velja za namestitvev in uporabo računalnikov v poslopijih internetnih storitev. Vendar pa je uporaba iger na teh računalnikih, ne glede na način, prepovedana.

Delujoče podjetje, ki ponuja internetne storitve, mora pridobiti posebno odobritev občine, na območju katere je poslopje, in če deluje na plovilu, od pristaniških oblasti v pristanišču odhoda. Ob prvi uporabi tega ukrepa mora podjetje pridobiti to odobritev v roku treh mesecev od začetka veljavnosti tega zakona.“

9 Na podlagi člena 4 zakona št. 3037/2002, naslovljenega „Kazenske sankcije“:

„1. Vsaka oseba, ki uporablja ali upravlja središča ali druge prostore iz člena 2(1), v katerih se uporabljajo ali so nameščene igre, prepovedane na podlagi predhodnih členov, je kaznovana z zaporno kaznijo najmanj treh mesecev in denarno kaznijo najmanj 5000 EUR. Povratniki se kaznujejo z zaporno kaznijo najmanj enega leta in denarno kaznijo od 25.000 do 75.000 EUR. Sodišče ravno tako odredi zaplenitev naprav za igro.

2. Določbe člena 7(1)(c) ali člena 7(3) in (4) sprejetega kraljevega dekreta se uporabljajo *mutatis mutandis*.“

10 Člen 5 omenjenega zakona, naslovljen „Upravne sankcije“, določa:

„1. Na podlagi člena 7 se poleg predvidenih kazenskih sankcij ob uporabi ali namestitvi iger, prepovedanih na podlagi predhodnih členov, naloži denarna kazen 10.000 EUR in dokončno prekliče odobritev za delovanje podjetja.

2. Denarno kazen naloži odgovorna oseba pristojne oblasti, ki ugotovi kršitev, z odločbo na podlagi člena 6(1). V tej je opisana kršitev ter omenjena naložena denarna kazen in uporabljen člen. Hkrati z odločbo se storilcu prekrška pošlje izvod poročila zadevnega nadzora.“

11 Člen 9(1) zakona št. 3037/2002 določa, da „določila tega zakona ne posegajo v določila zakona št. 2206/1994 niti v druga določila v zvezi z igralnicami.“

Predhodni postopek

12 Komisija je po prejemu pritožb glede nacionalne prepovedi namestitve in uporabe električnih, elektromehanskih in elektronskih iger, vključno s tehnično-rekreacijskimi igrami ter vsemi igrami za računalnike v vseh javnih ali zasebnih prostorih, razen v igralnicah, proučila zakon št. 3037/2002, ki je začel veljati 30. julija 2002. Ugotovila je, da je ta neskladen z zahtevami prava Skupnosti.

- 13 Potem ko je Komisija Helensko republiko z dopisoma z dne 18. oktobra 2002 in 11. julija 2003 pozvala, naj predloži pripombe, je 30. marca 2004 podala obrazloženo mnenje.
- 14 Komisija se je zaradi nezadovoljivega odgovora grške vlade na to obrazloženo mnenje in zaradi mnenja, da se kršitev nadaljuje, odločila vložiti to tožbo.

Tožba

- 15 V oporo tožbi Komisija navaja tri očitke. Najprej trdi, da je splošna prepoved električnih, elektromehanskih in elektronskih iger, sprejeta z zakonom št. 3037/2002, v nasprotju s členoma 28 ES in 30 ES. Drugič, sklicuje se na neskladnost omenjenega zakona z obveznostmi, ki jih ima Helenska republika na podlagi členov 43 ES in 49 ES. Tretjič, Komisija omenjeni državi članici očita nespoštovanje postopka zagotavljanja informacij, določenega s členom 8(1), prvi pododstavek, Direktive 98/34.

Prvi očitek, ki se nanaša na kršitev členov 28 ES in 30 ES

Trditve strank

- 16 Komisija trdi, da je prepoved namestitve vseh električnih, elektromehanskih in elektronskih iger, vključno s tehnično-rekreacijskimi igrami in vsemi igrami za računalnike, v vseh javnih in zasebnih prostorih, razen v igralnicah, določena v členu 2(1) zakona št. 3037/2002, v nasprotju s členom 28 ES. Ta zakon je po mnenju Komisije

neutemeljen ukrep tako glede na določbe člena 30 kot tudi glede na nujne razloge v splošnem interesu, ki jih priznava Sodišče, in je ravno tako nesorazmeren glede na cilj varstva splošnega interesa.

- 17 Trdi, da grške oblasti niso jasno pokazale povezave med omenjeno prepovedjo in problemom, ki ga poskušajo rešiti, saj je njihova analiza osredotočena samo na negativne posledice nenadzorovane uporabe naprav za igre na srečo. V tem kontekstu je Komisija nakazala možnost uvedbe drugih oblik nadzora, na primer posebnih varovalnih sistemov v napravah tehničnih ali rekreacijskih iger, ki onemogočajo njihovo spremembo v igralne naprave za igre na srečo.
- 18 Helenska republika priznava, da lahko zakon št. 3037/2002 pomeni oviro pri trženju električnih, elektromehanskih ter elektronskih iger v Skupnosti in zato škoduje načelu prostega pretoka blaga, določenega v členu 28 ES.
- 19 Vendar trdi, da je v predhodnem postopku navedla, da je bila taka splošna prepoved ob sprejetju in razglasitvi zakona št. 3037/2002, ki velja brez razlike tako za grške kot tuje gospodarske subjekte, nujna in utemeljena, po eni strani zaradi razlogov varovanja javne morale in javnega reda, določenih v členu 30 ES, in po drugi strani zaradi razlogov varstva potrošnika ter družbenega reda, ki so nujne zahteve v splošnem interesu, priznane s sodno prakso Sodišča.
- 20 Helenska republika še zlasti trdi, da je zaradi tehnološkega razvoja igre, ki so omenjene v zakonu št. 3037/2002, z lahkoto spremeniti v igre na srečo, ki so v Grčiji zunaj igralnic vedno nezakonite, in da položaja ni več mogoče nadzirati ter da povzroča resne družbene probleme, kot so zlasti navade igralcev, potrata

pomembnih ekonomskih sredstev, lahka in nezakonita obogatitev oseb, vpletenih v uporabo, namestitve in trženje elektronskih iger, izgube znatnih vsot denarja igralcev ter precejšnih proračunskih dohodkov.

- 21 Omenjena država članica v dupliki trdi, da so bili manj restriktivni konkretni ukrepi, uvedeni med letoma 1996 in 2000, to je pred uvedbo popolne prepovedi električnih, elektromehanskih in elektronskih iger z zakonom št. 3037/2002, nezadostni za učinkovito reševanje problemov, ki so nastali zaradi iger na srečo in ki so posledica človeške strasti do teh.

Presoja Sodišča

- 22 Uvodoma je treba ugotoviti, da povezano branje členov 1 in 2(1) zakona št. 3037/2002 ne vključuje prepovedi, uvedenih z zakonom za tehnično-rekreacijske igre, omenjene v členu 1(e). Zato je treba te igre izvzeti iz predmeta te tožbe.
- 23 Glede prvega očitka Komisije je treba spomniti, da je „blago“ treba razumeti kot proizvode, ki se jih lahko oceni v denarju in ki so lahko kot taki predmet poslovnih transakcij (sodbi z dne 10. decembra 1968 v zadevi Komisija proti Italiji, 7/68, Recueil, str. 617, 626, in z dne 21. oktobra 1999 v zadevi Jägerskiöld, C-97/98, Recueil, str. I-7319, točka 30).

- 24 V zvezi s tem električne, elektromehanske in elektronske igre, vključno z igrami za računalnike, če imajo poslovno vrednost in so lahko predmet poslovnih transakcij, uvoza ali izvoza ter so lahko dane na razpolago potrošniku s transakcijami, ustrezajo omenjenim merilom in so blago v smislu Pogodbe ES.
- 25 Ravno tako je treba poudariti, da je prosti pretok blaga eno temeljnih načel Pogodbe (sodba z dne 9. decembra 1997 v zadevi Komisija proti Franciji, C-265/95, Recueil, str. I-6959, točka 24, in z dne 12. junija 2003 v zadevi Schmidberger, C-112/00, Recueil, str. I-5659, točka 51), ki je izraženo v prepovedi količinskih omejitev pri uvozu med državami članicami in vseh ukrepov z enakim učinkom, razglašeni v členu 28 ES.
- 26 Ker na ravni Skupnosti ni usklajenih pravil na področju iger, je prosti pretok iger zagotovljen s členoma 28 ES in 30 ES.
- 27 V skladu s sodno prakso Sodišča je treba vsak predpis držav članic o trgovini, ki lahko neposredno ali posredno, dejansko ali potencialno ovira trgovino znotraj Skupnosti, šteti za ukrep, ki ima enak učinek kot količinske omejitve (glej sodbo z dne 2. decembra 2004 v zadevi Komisija proti Nizozemski, C-41/02, Recueil, str. I-11375, točka 39 in navedena sodna praksa).
- 28 V obravnavani zadevi je treba ugotoviti, da se nacionalna zakonodaja in zakon št. 3037/2002 štejeta za ukrep, ki ima enak učinek kot količinske omejitve v smislu člena 28 ES, čeprav ta zakon ne prepoveduje uvoza zadevnih proizvodov in njihovega dajanja v promet.

- 29 Po eni strani od 30. julija 2002 dalje, to je od začetka veljavnosti tega zakona, lahko namreč prepoved namestitve vseh električnih, elektromehanskih in elektronskih iger, vključno z vsemi igrami za računalnike, v vseh javnih ali zasebnih prostorih, razen v igralnicah, kakor je določena s členom 2(1) omenjenega zakona in katere kršitev ima za posledico kazenske ali upravne sankcije, določene v členih 4 in 5 tega zakona, povzroči zmanjšanje obsega uvoza takih iger iz drugih držav članic.
- 30 Po drugi strani pa je iz spisa razvidno, da se je uvoz takšnih avtomatov za igre, kakršni so omenjeni v prejšnji točki glede njihove namestitve v javnih ali zasebnih prostorih v Grčiji, razen v igralnicah, z uvedbo omenjene prepovedi dejansko prenehal, čeprav so ti avtomati za igre zakonito izdelani ter dani na razpolago potrošnikom v drugih državah članicah.
- 31 Vendar je Sodišče že večkrat presodilo, da nacionalni predpis, ki ovira prosti pretok blaga, ni nujno v nasprotju s pravom Skupnosti, če je utemeljen z enim od razlogov v splošnem interesu iz člena 30 ES ali z eno od nujnih zahtev, ki izhajajo iz sodne prakse Sodišča (glej v tem smislu sodbo z dne 24. novembra 2005 v zadevi Schwarz, C-366/04, Recueil, str. I-10139, točka 30 in navedena sodna praksa).
- 32 V zvezi s tem je treba spomniti na navedbe Helenske republike, da je bila zaradi pojasnjenih razlogov v obrazložitvi zakona št. 3037/2002 splošna prepoved namestitve vseh električnih, elektromehanskih in elektronskih iger, vključno z vsemi igrami za računalnike, nujna zaradi varovanja javne morale, javnega reda in javne varnosti. Helenska republika zlasti trdi, da se te igre zaradi razvoja tehnologije z lahkoto spremenijo v igre na srečo, in poudarja, da položaja ni več mogoče nadzorovati in da povzroča resne družbene probleme, kakršni so naštetni v točki 20 te sodbe.

- 33 V zvezi s tem je treba spomniti, da je iz sodne prakse Sodišča razvidno, da je treba takšne razloge obravnavati v celoti, navezujoč se na varovanje prejemnikov storitev in, splošneje, na potrošnike in varovanje družbenega reda ter na cilje, za katere je že bilo presojeno, da so eni tistih, ki lahko predstavljajo nujne razloge v splošnem interesu (glej v tem smislu sodbi z dne 24. marca 1994 v zadevi Schindler, C-275/92, Recueil, str. I-1039, točka 58 in navedena sodna praksa, ter z dne 21. septembra 1999 v zadevi Läärä in drugi, C-124/97, Recueil, str. I-6067, točka 33).
- 34 Sodišče je ravno tako razsodilo, da so omenjeni razlogi takšni, da glede na člen 28 ES in ob upoštevanju družbenokulturnih značilnosti utemeljujejo omejitve, ki pripeljejo do prepovedi loterij in drugih denarnih iger na ozemlju države članice (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Schindler, točka 59).
- 35 Brez dvoma je Sodišče v zgoraj navedenih sodbah Schindler ter Läärä in drugi poudarilo, da so lahko razmišljanja o moralnem redu, verski ali kulturni ureditvi, ki se nanašajo na loterije in druge denarne igre v vseh državah članicah, podlaga za omejitve, celo prepovedi, v nacionalnih zakonodajah na področju denarnih iger in podlaga za preprečevanje, da bi bile te vir zasebne koristi. Ob upoštevanju pomembnih vsot, ki se lahko pridobijo z igrami, in dobička, ki ga lahko omogočajo posamezniku, še posebej z organizacijo večjih razsežnosti, je Sodišče tudi poudarilo, da loterije vključujejo večjo verjetnost prekrškov in prevar. Med drugim pomenijo spodbujanje k porabi, ki ima lahko škodljive individualne in družbene posledice (zgoraj navedeni sodbi Schindler, točka 60, in Läärä in drugi, točka 13).
- 36 Toda ta spor se od zgoraj navedenih sodb Schindler ter Läärä in drugi razlikuje, ker ni sporno, da gre v obravnavani zadevi za električne, elektromehanske in elektronske igre, ki nimajo značilnosti, primerljivih s tistimi od zadevnih iger v omenjenih sodbah. Igre, ki so predmet prepovedi v členu 2(1) zakona št. 3037/2002, namreč po

naravi niso igre na srečo, saj njihov namen ni denarni dobiček (glej v nasprotju zgoraj navedeno sodbo Läärä in drugi, točka 17).

- 37 Iz tega sledi, da se električne, elektromehanske in elektronske igre ne morejo obravnavati kot igre na srečo, in se tako ne more sprejeti, kot nasprotno navaja Helenska republika, da so navedene obrazložitve Sodišča v zgoraj navedenih sodbah Schindler ter Läärä in drugi prenosljive na električne, elektromehanske in elektronske igre.
- 38 Nujni razlogi v splošnem interesu, na katere se sklicuje Helenska republika, lahko utemeljujejo oviro za prosti pretok blaga, čeprav ta sodna praksa ni prenosljiva v obravnavano zadevo. Vendar mora biti zadevni nacionalni ukrep še vedno sorazmeren zasledovani cilji.
- 39 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da Helenska republika ni dokazala uvedbe vseh tehničnih in organizacijskih ukrepov, s katerimi bi, če bi uporabila manj restriktivne ukrepe za trgovino znotraj Skupnosti, dosegla sledeni cilj.
- 40 Grške oblasti bi lahko ne samo uporabile druge, primernejše in manj restriktivne ukrepe za prosti pretok blaga, kot je v predhodnem postopku predlagala Komisija, ampak bi lahko tudi zagotovile njihovo uporabo ali/in pravilno in učinkovito izvajanje, da se doseže zastavljeni cilj.

- 41 Iz tega sledi, da prepoved namestitve vseh električnih, elektromehanskih in elektronskih iger, vključno z vsemi igrami za računalnike, v vseh javnih ali zasebnih prostorih, razen v igralnicah, določena s členom 2(1) zakona št. 3037/2002, v Grčiji pomeni nesorazmeren ukrep glede na sledene cilje.
- 42 Zato je zakon št. 3037/2002 neskladen s členom 28 ES.
- 43 Ob upoštevanju predhodnih ugotovitev je treba presoditi, da je prvi očitek, na katerega se Komisija sklicuje v oporo tožbi, utemeljen.

Drugi očitek, ki se nanaša na kršitev členov 43 ES in 49 ES

Trditve strank

- 44 Komisija trdi, da člena 2(1) in 3 zakona št. 3037/2002 gospodarskim subjektom s sedežem v drugih državah članicah prepovedujeta ponujanje storitev za dobavo igralnih naprav in razpolaganje z njimi na grškem trgu, in sicer neodvisno od tega, ali želijo imeti sedež v Grčiji ali samo ponujati storitve iz države članice, v kateri imajo sedež. Taka nacionalna člena sta v nasprotju s členoma 43 ES in 49 ES zaradi nezadostne obrazložitve glede njune nujnosti in sorazmernosti.

- 45 Komisija navaja, da bi morale grške oblasti v tem smislu dati prednost konkretnim ukrepom, ki bi bili natančneje usmerjeni in ki bi omejevali ali bili namenjeni preprečevanju sprememb rekreacijskih iger v igre na srečo. Po njenem mnenju bi ti ukrepi lahko bili na primer natančneje usmerjene prepovedi, ostrejši in bolj določen nadzor in/ali ostrejša in učinkovitejša kazni. Dodaja, da omenjeni ukrepi ne pomenijo nujno splošne prepovedi, ki bi vplivala na druga ekonomska področja, ki niso povezana z igrami na srečo.
- 46 Helenska republika trdi, da so ti predlagani ukrepi nezadostni, in navaja, da so bili uporabljeni radikalnejši ukrepi, ki so ustrezali nujnim razlogom v splošnem interesu za zagotovitev zasledovanega cilja in ki so bili edini učinkoviti način, da se spopade z nastalim resnim družbenim problemom. Drugi očitak Helenska republika v bistvu zavrača, sklicujoč se na trditve, enake tistim, ki jih uveljavlja pri ugovarjanju očitku Komisije glede omejitve prostega pretoka blaga.

Presoja Sodišča

- 47 Uvodoma je treba spomniti, da zaradi neusklajenosti pravil na ravni Skupnosti na področju iger države članice načeloma ostanejo pristojne za določitev pogojev za opravljanje storitev v tem sektorju. Vendar morajo svoje pristojnosti izvajati ob spoštovanju temeljnih svoboščin, ki jih jamči Pogodba (glej sodbi z dne 3. oktobra 2000 v zadevi Corsten, C-58/98, Recueil, str. I-7919, točka 3, in z dne 26. januarja 2006, Komisija proti Španiji, C-514/03, ZOdl., str. I-963, točka 23).
- 48 Glede na sodno prakso Sodišča člena 43 ES in 49 ES nalagata prepoved omejitev svobode ustanavljanja in opravljanja storitev in se morajo kot take omejitve šteti vsi

ukrepi, ki prepovedujejo, motijo ali zmanjšujejo privlačnost izvrševanja teh pravic (glej sodbi z dne 15. januarja 2002 v zadevi Komisija proti Italiji, C-439/99, Recueil, str. I-305, točka 22, in z dne 30. marca 2006, Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti, C-451/03, ZOdl., str. I-2941, točka 31).

- 49 Sodišče je ravno tako presodilo, da se lahko nacionalni restriktivni ukrepi pri izvrševanju temeljnih svoboščin, zajamčenih s Pogodbo, utemeljijo samo, če izpolnjujejo štiri pogoje: da se uporabljajo nediskriminatorno, da ustrezajo nujnim razlogom v splošnem interesu, da so primerni za uresničitev zastavljenega cilja in da ne prekoračijo okvirov, ki so nujno potrebni za njegovo doseganje (sodba z dne 4. julija 2000 v zadevi Haim, C-424/97, Recueil, str. I-5123, točka 57 in navedena sodna praksa).
- 50 Iz člena 2(1) zakona št. 3037/2002 je v zvezi s tem razvidno, da je v Grčiji prepovedana uporaba električnih, elektromehanskih ali elektronskih iger v vseh javnih ali zasebnih prostorih, razen v igralnicah, katere kršitev ima za posledico kazenske ali upravne sankcije, določene v členih 4 in 5 tega zakona. Člen 2(1) zakona št. 3037/2002 se ne uporablja glede računalnikov, ki so v poslopih za opravljanje internetnih storitev, in na podlagi člena 3 tega zakona je uporaba iger na teh računalnikih prepovedana.
- 51 Taka zakonodaja lahko gospodarskim subjektom iz drugih držav članic oteži svobodo ustanavljanja in celo popolnoma onemogoči izvrševanje pravice gospodarskih subjektov s sedežem v drugih državah članicah, da odprejo sedež v Grčiji za opravljanje zadevnih storitev.
- 52 Taka prepoved je v takšnih okoliščinah ovira za pravico do ustanavljanja.

- 53 Glede svobodnega opravljanja storitev je v ustaljeni sodni praksi po eni strani ugotovljeno, da je treba dejavnost uporabe naprav za igre na srečo ne glede na to, ali jo je mogoče ločiti od dejavnosti proizvodnje, uvoza in dostave teh naprav, opredeliti kot dejavnost storitev v smislu Pogodbe ES, in po drugi strani, da nacionalna zakonodaja, ki dovoljuje uporabo in izvajanje iger samo v prostorih igralnic, pomeni oviro pri svobodnem opravljanju storitev (glej sodbo z dne 11. septembra 2003 v zadevi Anomar in drugi, C-6/01, Recueil, str. I-8621, točki 56 in 75).
- 54 Sodišče je ravno tako presodilo, še posebej glede storitev informacijskih družb, da se člen 49 ES nanaša na storitve ponudnika storitev s sedežem v eni državi članici, ki se ponujajo po internetu – torej brez gibanja – prejemnikom storitev s sedežem v drugi državi članici, v smislu, da vsaka omejitev teh dejavnosti pomeni omejitev svobodnega opravljanja storitev (sodba z dne 6. novembra 2003, Gambelli in drugi, C-243/01, Recueil, str. I-13031, točka 54).
- 55 Iz razlogov, ki so enaki tistim, navedenim v točkah od 36 do 41 te sodbe, trditve Helenske republike, da se utemelji oviranje pravice do ustanavljanja in svobode opravljanja storitev, ne morejo biti sprejete.
- 56 Iz tega sledi, da je zakon št. 3037/2002 ravno tako v nasprotju s členoma 43 ES in 49 ES.
- 57 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da je drugi očitek, ki ga navaja Komisija v oporo tožbi, utemeljen.

Tretji očitek, ki se nanaša na kršitev Direktive 98/34

Trditve strank

- 58 Komisija očita Helenski republiki, da je med predhodnim postopkom ni obvestila o zakonu št. 3037/2002, katerega člena 2(1) in 3 vsebujeta tehnične predpise za proizvode v smislu člena 1, točka 11, Direktive 98/34, kar je v nasprotju z zahtevo iz člena 8(1), prvi pododstavek, te direktive, ki določa postopek za zbiranje informacij na področju tehničnih standardov in tehničnih predpisov o storitvah informacijske družbe.
- 59 V obrazložitvi omenjena država priznava verjetnost, da grške oblasti niso spoštovale postopka za zbiranje informacij med pripravo osnutka zakona št. 3037/2002, in navaja, da je bilo to storjeno zaradi napake in nenamerno. Po njenem mnenju je ta kršitev nastala zaradi nujne potrebe, da se takoj in hitro spopade z družbenim problemom, in tako zavaruje javni red.

Presoja Sodišča

- 60 Treba je poudariti, da je Sodišče že presojalo o členu 8(1) Direktive 98/34, ki zavezuje države članice, da takoj sporočijo Komisiji vsak osnutek tehničnega predpisa (sodba z dne 8. septembra 2005 v zadevi Komisija proti Portugalski, C-500/03, neobjavljena v ZOdl., točka 39, in glede določb, analognih tistim v tej direktivi, sodbi z dne 2. avgusta 1993 v zadevi Komisija proti Italiji, C-139/92, Recueil, str. I-4707, točka 3, in z dne 11. januarja 1996, Komisija proti Nizozemski, C-273/94, Recueil, str. I-31, točka 15).

- 61 Če ukrepi, kakršni so določeni v členih 2(1) in 3 zakona št. 3037/2002, prepovedujejo uporabo vseh električnih, elektromehanskih in elektronskih iger, vključno z vsemi igrami na računalnikih, v vseh javnih in zasebnih prostorih, razen v igralnicah, in če prepovedujejo uporabo iger na računalnikih v podjetjih za opravljanje internetnih storitev ter za poslovanje teh podjetij zahtevajo pridobitev posebne odobritve, morajo biti opredeljeni kot tehnični predpisi v smislu člena 1, točka 11, Direktive 98/34 (glej v tem smislu sodbo z dne 21. aprila 2005 v zadevi Lindberg, C-267/03, ZOdl., str. I-3247).
- 62 V teh okoliščinah je bila Helenska republika zavezana sporočiti take tehnične predpise v obliki osnutka v smislu člena 8(1), prvi pododstavek, Direktive 98/34 (glej predvsem zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Portugalski, točka 40).
- 63 V obravnavani zadevi je ugotovljeno, da takšno sporočilo ni obstajalo.
- 64 Pomislekov o tej obveznosti ne povzroči nujnost, da se sprejme zakon št. 3037/2002 po hitrem postopku, s čimer bi se takoj in hitro spopadlo z družbenim problemom, ki je nastal zaradi uporabe elektronskih, elektromehanskih ter elektronskih iger, in se tako zavarovalo javni red.
- 65 Helenska republika namreč ne uveljavlja izjeme, določene v členu 9(7), prvi pododstavek, Direktive 98/34, saj je ugotovljeno, da okoliščine, predvidene v tem členu, v Grčiji ob sprejetju tega zakona niso obstajale.

⁶⁶ Zato je treba ugotoviti, da Helenska republika s sprejetjem zakona št. 3037/2002, ne da bi sporočila osnutek Komisiji, ni izpolnila obveznosti, ki so ji naložene na podlagi člena 8(1), prvi pododstavek, Direktive 98/34.

⁶⁷ Torej je tretji očitke, na katerega se sklicuje Komisija v oporo tožbi, ravno tako utemeljen.

⁶⁸ Iz vseh predhodnih ugotovitev je razvidno, da Helenska republika z uvedbo prepreči namestitve in uporabe vseh električnih, elektromehanskih in elektronskih iger, vključno z vsemi igrami na računalnikih, v vseh javnih ali zasebnih prostorih, razen v igralnicah, v členih 2(1) in 3 zakona št. 3037/2002, katere kršitev ima za posledico kazenske ali upravne sankcije, določene v členih 4 in 5 tega zakona, ni izpolnila obveznosti, ki so ji naložene na podlagi členov 28 ES, 43 ES in 49 ES ter člena 8 Direktive 98/34.

Stroški

⁶⁹ V skladu s členom 69(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Komisija je predlagala, naj se Helenski republiki naloži plačilo stroškov, in ker ta s svojimi predlogi ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

- 1. Helenska republika z uvedbo prepovedi namestitve in uporabe vseh električnih, elektromehanskih in elektronskih iger, vključno z vsemi igrami na računalnikih, v vseh javnih ali zasebnih prostorih, razen v igralnicah, v členih 2(1) in 3 zakona št. 3037/2002, katere kršitev ima za posledico kazenske ali upravne sankcije, določene v členih 4 in 5 tega zakona, ni izpolnila obveznosti, ki so ji naložene na podlagi členov 28 ES, 43 ES in 49 ES ter člena 8 Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 98/34/CE z dne 22. junija 1998 o določitvi postopka za zbiranje informacij na področju tehničnih standardov in tehničnih predpisov o storitvah informacijske družbe, spremenjene z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 98/48/ES z dne 20. julija 1998.**

- 2. Helenski republiki se naloži plačilo stroškov.**

Podpisi